

PREFACI

Mantenir-se jovialment serè¹ enmig d'un afer lúgubrement obscur i desmesuradament responsable no és pas res que no tingui gaire mèrit; i, tanmateix, ¿què hi hauria de més necessari que una serenitat jovial? Res no reïx, si doncs no hi intervé l'animositat.² Tan sols l'excés de força és la demostració de la força.³ – Una *transvaloració de tots els valors*, aquest interrogant tan negre, tan enorme, que projecta ombra sobre qui el posa: tenir per tasca un destí com aquest obliga a cada instant a córrer cap al sol i a treure's de sobre una seriositat que s'ha tornat feixuga, massa feixuga. Tot mitjà hi escau, tot «cas» és un cas afortunat.⁴ Sobretot la *guerra*. La guerra ha estat sempre la gran astúcia dels esperits que s'han tornat massa interiors,⁵ massa profunds; fins i tot en la ferida hi ha encara una força que guareix. Des de fa molt temps, una dita, l'origen de la qual m'estic de dir a la curiositat erudita, és el meu lema:

*increscunt animi, virescit volnere virtus.*⁶

Un altre remei, que en determinades circumstàncies encara em sembla més indicat, és *auscultar els ídols*.⁷ Al món, hi ha més ídols que realitats: aquest és el *meu* «mal ull»⁸ per a aquest món, aquesta és també la meua «mala orella»... Aquí, plantejar d'una vegada preguntes amb el *martell*⁹ i, potser, sentir com a resposta

aquell famós so buit que parla d'entranyes plenes de vent —quina delícia per a un que té encara orelles darrere les orelles!—, per a mi, vell psicòleg i caça-rates,¹⁰ davant del qual precisament allò que voldria romandre silenciós *ha de ressonar clamorosament...*

També aquest escrit —el títol ho traeix— és sobretot un esbargiment, una ullada de sol, un «fer el salt» en l'ociositat d'un psicòleg.¹¹ ¿Potser també una nova guerra? ¿I s'auscullen nous ídols?... Aquest petit escrit és una *gran declaració de guerra*; i, pel que fa a l'auscultació dels ídols, aquesta vegada no són ídols del nostre temps, sinó que són ídols *eterns* els que es toquen aquí amb el martell com amb un diapasó —en general, no n'hi ha de més vells, de més convençuts, de més bufats que aquests... Ni tampoc de més buits... Això no impedeix que siguin *aquells en qui hom creu més*; fins i tot, en el millor dels casos,¹² hom no en diu ni tan sols ídols...

Torí, 30 de setembre del 1888,
el dia que fou acabat el primer llibre de
La transvaloració de tots els valors.